

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 26 februari 1931 kl. 3 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning av väckt motion om åstadkommande av ett världsspråk.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 195, har herr *Lindhagen* hemställt, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t i svensk utrikespolitik framför till internationellt övervägande det icke minst för svenskarna betydelsefulla folkkravet på åstadkommande av ett världsspråk vid sidan av modersmålen genom internationell överenskommelse.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Innan utskottet går att yttra sig över motionärens nu förevarande förslag, får utskottet lämna följande kortfattade redogörelse för världsspraksfrågans tidigare behandling.

Frågan om åtgärder från statsmakternas sida för främjande av världsspraksiden har tidigare vid flera tillfällen varit föremål för omprövning.

Vid 1911 års riksdag väckte herr *Lindhagen* i andra kammaren motion, nr 237, däri hemställdes, bland annat, att riksdagen måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville livligt inrikta sina bemödanden på att genom svenskt officiellt initiativ särskilt befrämja den viktiga frågan om skapandet av ett världsspråk.

I över motionen avgivet utlåtande, nr 5, anförde andra kammarens femte tillfälliga utskott bland annat, att med hänsyn därtill, att frågan om främjandet på officiell väg av ett världsspråk vore väl beaktad genom det intresse, denna fråga såväl inom Sverige som utomlands åtnjöte från statsmakters, enskildas och korporationers sida, utskottet icke funne någon anledning att särskilt påkalla den svenska regeringens bemödanden uti frågasatt hänseende. Utskottet avstyrkte på grund härav motionen. En reservation hade anförts.

Andra kammaren biföll sitt utskotts hemställan.

År 1911 inkom till eklelesiastikdepartementet en skrivelse med framställning i syfte att framkalla ett svenskt officiellt initiativ i avseende å ett världsspråk. Framställningen, som var anonym, uppgavs hava haft till upphovsman nobelpristagaren professor *W. Ostwald*. Med anledning av nämnda skrivelse uppdrog dåvarande departementschefen åt professorn i sanskrit och jämförande indo-europeisk språkforskning vid universitetet i Uppsala *K. F. Johansson* att avgiva uttalande, huruvida berörda skrivelse vore av beskaffenhet att tilläventyrs föranleda något yttrande från professor *Johanssons* sida. Professor *Jo-*

Historik.

1911 års riksdag.

Utredning inom eklelesiastikdepartementet.

hansson verkställde i följd härav en utredning i frågan, vilken överlämnades till ecklesiastikdepartementet. Professor Johansson gjorde därvid bland annat följande uttalande: »Att ett bestämt land genom sin regering — som i den remitterade skrivelsen föreslås — i dylikt avseende skulle taga initiativet, därför finnes enligt min mening icke tillräckligt skäl.»

Professor Johanssons yttrande jämte den till ecklesiastikdepartementet inkomna skrivelsen överlämnades till utrikesdepartementet, som återställde desamma med förklaring, att de icke föranledde någon utrikesdepartementets åtgärd.

1912 års
riksdag.

Vid 1912 års riksdag väcktes i första kammaren av herr *Wavrinsky* m. fl., i andra kammaren av herr *Lindhagen* m. fl. sinsemellan likalydande motioner, däri motionärerna anhölle, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga i övervägande, huruvida och på vad sätt initiativ lämpligen böra och kunna från svensk sida tagas för åstadkommelse för skapandet av ett internationellt hjälpspråk.

Efter erhållen remiss av den i första kammaren väckta motionen, anförde nämnda kammare i avgivet utlåtande, nr 8, bland annat, följande:

»Den ståndpunkt till nu förevarande fråga, som intagits dels av ovannämnda utskott (1911 års femte tillfälliga utskott), dels av professor Johansson, synes utskottet vara åtminstone för närvarande den riktiga. — — — — — Vilka än framtidsutsikterna för ett internationellt hjälpspråk kunna vara, synes det utskottet likväl föga lämpligt, att frågan härom göres till föremål för en riksdags behandling och beslut, helst innan saken ens kan sägas hava lämnat försöksstadiet. Här synes annat forum åtminstone tillsvidare vara att anbefalla.»

Utskottet hemställde alltså, att motionen icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Utan votering biföll första kammaren sitt utskotts hemställan.

Andra kammarens femte tillfälliga utskott, till vilket herr *Lindhagens* motion remitterades, hemställde i över densamma avgivet utlåtande, nr 8, om avslag å motionen. I motiveringen till denna hemställan erinrades bland annat, dels att frågan om en diplomatisk konferens angående möjligheten att införa ett internationellt världshjälpspråk redan upptagits till övervägande av Schweiz' regering och dels att år 1911 en vädjan gjorts till Sveriges regering att taga ett initiativ i motionens riktning, vilken vädjan haft till följd, att regeringen låtit utreda frågan.

Den av andra kammarens utskott gjorda hemställan om avslag å motionen bifölls av kammaren med 156 ja mot 51 nej.

1915 års
riksdag.

Vid 1915 års riksdag väckte herr *Lindhagen* ånyo motion (II: 176) i världsspråksfrågan, varvid motionären föreslog skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran »om Kungl. Maj:ts övervägande på vad sätt i sammanhang med den kommande uppgörelsen efter världskriget eller eljest initiativ må kunna tagas från svensk sida för åstadkommande av officiell internationell överenskommelse om införandet av ett världsspråk».

Motionen remitterades till andra kammarens femte tillfälliga utskott (utl.

nr 8). Utskottet tillstyrkte på anförda skäl skrivelsen till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, i vilken form frågan om internationell överenskommelse om antagande av visst språk till »världsspråk» lämpligast kunde från svensk sida framföras, och att Kungl. Maj:t, så snart tillfälle därtill erbjöde sig, ville bringa världsspraksfrågan till internationell överläggning.

Reservation med yrkande om avslag å motionen hade anförts av 5 av utskottets ledamöter.

Med 86 röster mot 37 biföll kammaren det i reservationen gjorda yrkandet.

Frågan om genomförandet av ett världsspråk förekom ånyo till behandling inom riksdagen år 1917. Inom andra kammaren väcktes nämnda år av herr *Lindhagen* motion, nr 316, däri hemställdes, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga i övervägande på vad sätt i och för nationalitetsfrågans rationella lösning initiativ må kunna tagas från svensk sida för åstadkommande av officiell internationell överenskommelse om införandet av ett världsspråk.

1917 års
riksdag.

Motionen remitterades till andra kammarens femte tillfälliga utskott, som under anförande att utskottet funne den dåvarande tiden, då de mellanfolkliga förbindelserna vore i så vidsträckt omfattning avbrutna, icke kunde anses lämplig för denna frågas framförande och att det för övrigt torde vara tvivel underkastat, om dess lösning främjades eller påskyndades genom den av motionären föreslagna skrivelsen till Kungl. Maj:t, hemställde om avslag å motionens hemställan. Reservation hade anförts av herr Bengtsson i Göteborg.

Kammaren biföll utskottets hemställan med 64 röster mot 27.

Vid 1919 års riksdag återupptogs språkfrågan genom motioner i första kammaren av herr *Lindhagen* och i andra kammaren av herr *Ericson* i Funäsdalen. I motionerna (I: 117 och II: 312), som voro likalydande, hemställdes, bland annat, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte »taga initiativ till en internationell överläggning om genomförandet genom mellanfolklig överenskommelse av ett världsspråk, avsett att inläras i alla världens skolor, ävensom framföra denna sak till övervägande särskilt vid underhandlingarna om det blivande fredsslutet».

1919 års
riksdag.

Motionen hänvisades till första kammarens första tillfälliga utskott.

Utskottet uttalade i sitt över motionen avgivna utlåtande (nr 5), att den viktiga och intressanta frågan icke för det dåvarande syntes mogen för internationellt avgörande, och avstyrkte fördenskull motionen i nyss angivna del. Med 54 röster mot 7 biföll kammaren sitt utskotts hemställan.

Den vid 1919 års riksdag i andra kammaren väckta motionen remitterades till kammarens femte tillfälliga utskott (utl. nr 3). Utskottet förklarade sig icke vilja bestrida den ofantliga betydelsen av ett hjälpspråk, men sade sig hava kommit till den övertygelsen, att det ifrågasatta regeringsinitiativet icke under då för handen varande yttre omständigheter lämpligen kunde tagas. Givetvis skulle ock största möjlighet för tankens förverkligande före-

finnas, därest initiativet i en eller annan form komme att utgå från någon av de större nationerna. Då utskottet härjämte hade den förvisningen, att världsspråkstanken genom sin egen inneboende kraft alltfört komme att göra sig gällande samt att Sveriges regering icke skulle försumma ett tillfälle att ingripa, då sådant yppade sig, syntes det utskottet lämpligast att någon åtgärd nu icke påkallades av riksdagen. Utskottet avstyrkte sålunda bifall till motionen i här ifrågavarande del, och i enlighet härmed fattade andra kammaren utan votering beslut i ämnet.

1921 års
riksdag.

Vid 1921 års riksdag återupptogs frågan av herr *Lindhagen*, som i en i första kammaren avgiven motion, nr 154, hemställde, att riksdagen ville an- hålla, att regeringen måtte:

»1:o) hos folkens förbund och de stater, som ej äro anslutna till detsamma, taga initiativ till en *förutsättningslös* internationell utredning och överläggning för antagande genom mellanfolklig överenskommelse av ett världsspråk, avsett att inläras i alla världens skolor, ävensom till åtgärder för inrättande av en internationell världsspråksakademi för övervakande av det antagna språkets utveckling och enhetlighet;

2:o) för sådant ändamål särskilt stödja den av svenska världsspråkskommittén genom regeringens bemedling till förbundet ingivna hemställan om ett dylikt initiativ från förbundets sida.»

Motionen remitterades till första kammarens första tillfälliga utskott (utlåtande nr 10). Utskottet erinrade, att den i motionen avhandlade frågan dämera av svenska världsspråkskommittén blivit förelagd Nationernas förbunds första delegeradeförsamling i Genève. Enligt utskottets mening vore otvivelaktigt för saken mest gagnande, att en förutsättningslös utredning av frågan komme till stånd. Då en sådan åsyftades i den av kommittén till förbundet ingivna framställningen, syntes det utskottet mycket önskvärt, att densamma erhöle officiellt stöd. I enlighet härmed tillstyrkte utskottet skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att »Kungl. Maj:t täcktes på sätt, som må finnas lämpligt, stödja den av svenska världsspråkskommittén till Nationernas förbund ingivna framställningen om vidtagande av en förutsättningslös utredning angående möjligheterna för införandet av ett världsspråk».

Med 74 röster mot 48 biföll första kammaren sitt utskotts hemställan.

Ärendet överlämnades därefter till andra kammaren, som hänvisade detsamma till förberedande behandling av sitt femte tillfälliga utskott (utlåtande nr 9), vilket med åberopande av de skäl, som anförts av första kammarens utskott, hemställde, att andra kammaren måtte biträda det av första kammaren i ärendet fattade beslutet. Utskottets hemställan avslogs emellertid av andra kammaren med 91 röster mot 56.

1924 års
riksdag.

Vid 1924 års riksdag blev ifrågavarande spørsmål ånyo föremål för omprövning inom riksdagen. Motion i ämnet väcktes då ånyo av herr *Lindhagen*, som hemställde, »att riksdagen ville an- hålla, att regeringen måtte taga initiativ (hos folkens förbund eller annorledes) till en förutsättningslös internationell utredning och överläggning för antagande genom mellanfolklig överenskommelse av ett världsspråk, avsett att inläras i alla världens

skolor, ävensom till åtgärder för inrättandet av en internationell världsspråksakademi för övervakande av det antagna språkets utveckling och enhetlighet».

Motionen remitterades till första kammarens första tillfälliga utskott, som i avgivet utlåtande (nr 2) hemställde, att första kammaren ville för sin del besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att »Kungl. Maj:t täcktes, genom hänvändelse till Nationernas förbund eller annorledes, taga initiativ till en förutsättningslös internationell utredning och överläggning för antagande genom mellanfolklig överenskommelse av ett internationellt hjälpspråk». Utskottets hemställan bifölls av första kammaren med 39 röster mot 38.

Ärendet överlämnades härefter till andra kammaren, som remitterade det samma till sitt femte tillfälliga utskott (utlåtande nr 5). Sistnämnda utskott hemställde, att andra kammaren måtte biträda det av första kammaren i ärendet fattade beslutet. Reservation hade anförts av fyra av utskottets ledamöter.

Med 49 röster mot 38 beslöt andra kammaren att icke biträda första kammarens ifrågasvarande beslut.

Vid 1926 års riksdag väcktes i ämnet motioner i såväl första som andra kammaren.

I den i första kammaren väckta motionen, I: 222, hemställdes, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte hos folkförbundet eller annorledes taga initiativ till en förutsättningslös internationell överläggning

1) om behovet, vid sidan av modersmålen, av ett världsspråk, avsett att antagas genom mellanfolklig överenskommelse och inläras i alla världens skolor;

2) om vilket språk borde upphöjas till världsspråk, antingen ett visst gammalt nationalspråk eller ett nybildat världsspråk;

3) om inrättande av en internationell världsspråksakademi för övervakande av det antagna språkets utveckling och enhetlighet.

Innan första kammarens första tillfälliga utskott, till vilket motionen hänvisats, övergick till behandlingen av motionen, lämnade utskottet följande framställning rörande utvecklingen inom *Nationernas förbund* av frågan om införandet av ett internationellt världsspråk.

Alltsedan grundandet av Nationernas förbund har detta mottagit ett flertal petitioner om införandet av ett internationellt hjälpspråk. Företrädesvis har man därvid rekommenderat esperanto.

Under *första förbunds församlingen* (december 1920) framlade lord Robert Cecil m. fl. ombud för 11 stater ett förslag, att Nationernas förbund skulle förordna universell skolundervisning i esperanto.

I den av församlingens andra utskott med anledning härav utarbetade rapport föreslogs, att församlingen skulle antaga följande resolution (»voeu»):

»Nationernas förbund, som konstaterar de språkliga svårigheter, vilka förhindra direkta förbindelser mellan folken, ävensom den trängande nödvändigheten av att därå råda bot för att bidra till det goda samförståndet mellan

1926 års
riksdag.

Nationernas
förbund och
frågan om
införandet av
ett inter-
nationellt
hjälpsspråk.

folken, följer med intresse de försök till officiell undervisning i det internationella språket esperanto, som gjorts i de offentliga skolorna hos ett flertal av förbundets medlemsstater,

uttrycker önskemålet, att generalsekretariatet måtte till nästa förbunds församling utarbeta en rapport över de inom detta område uppnådda resultaten.»

Första förbunds församlingen fann det emellertid vara för tidigt att upptaga frågan till diskussion, och saken uppsköts tills vidare.

Även under *andra förbunds församlingen* (september—oktober 1921) framlade lord Robert Cecil m. fl. ombud resolutionsförslag till förmån för esperanto, påminnande om det föregående år framlagda. Under mötet framlades jämväl en av förbundets biträdande generalsekreterare, Dr. Nitobe, författad redogörelse över den esperantokongress, som hållits i Prag i augusti 1921.

Det utskott, som upptog frågan till prövning, kom i sitt utlåtande till följande slutsatser, vilka godkändes av förbunds församlingen:

»Utskottet anser, att detta spörsmål, för vilket lösning ett allt större antal stater intresserar sig, bör bliva föremål för en djupgående undersökning, innan detsamma kan behandlas av församlingen. Redan föregående år hänsköts frågan till ett utskott, som avgav ett kort utlåtande, utmynnande i att förbundets sekretariat skulle undersöka redan gjorda försök och uppnådda faktiska resultat.

Utskottet föreslår, att frågan uppföres å föredragningslistan för nästa församling och att sekretariatet utarbetar en fullständig rapport i ämnet, åtföljd av nödvändiga handlingar enligt anvisningarna i förslaget till resolution.

I enlighet med de ombuds önskan, som undertecknat förslaget, skola andra utskottets utlåtande den 17 december 1920 och biträdande generalsekreterarens rapport rörande sitt uppdrag till kongressen i Prag delgivas medlemmarna i vederbörlig tid.»

I anledning härav utarbetade generalsekreteraren en rapport i ärendet, vilken förelades den *tredje förbunds församlingen*, som med 26 röster mot 2 bland annat beslöt följande:

»Frågorna om undervisning av esperanto skola hänskjutas till kommissionen för intellektuellt samarbete för avgivande av utlåtande rörande olika sidor av spörsmålet om ett internationellt hjälpspråk.»

Kommissionen för intellektuellt samarbete upptog med anledning härav under sitt möte i Genève den 26 juli—2 augusti 1923 frågan till behandling, varvid kommissionen med 6 röster mot 1 (3 underlätto att rösta) beslöt, att kommissionen icke borde rekommendera ett konstgjort språk. Kommissionens resolution i frågan var av följande lydelse:

»Kommissionen för intellektuellt samarbete, vilken ur olika synpunkter undersökt frågan om ett internationellt hjälpspråk, tror sig icke böra rekommendera ett konstgjort språk till Nationernas förbunds församlings prövning. Kommissionen bestrider icke de praktiska fördelarna, som skulle vara förenade med ett allmänt antagande av ett konstgjort hjälpspråk, men kommissionen anser, att dess *bemödanden* bör framförallt inriktas på att befrämja studiet av le-

vande språk och av främmande länders litteratur, ty detta studium utgör ett av de verksamaste medlen för att uppnå intellektuellt och moraliskt närmande mellan människor av skilda nationaliteter, ett närmande, som utgör Nationernas förbunds syfte.»

Frågan om esperanto upptogs ej till behandling vid fjärde förbunds församlingen (september 1923), varken i dess utskott eller vid dess plenarsammanträden.

Däremot blev frågan under förbundsrådets samtidigt pågående 26:e möte föremål för dess uppmärksamhet i så måtto, att det i den av franska rådsledamoten M. Hanotaux framlagda och av rådet godkända rapport över den internationella kommissionens för det intellektuella samarbetet verksamhet helt kort konstaterades, att denna kommission efter att hava undersökt frågan ur alla synpunkter och under framhållande av, att dess verksamhet framförallt bör gå ut på att befrämja studiet av främmande språk och främmande länders litteratur, har beslutat att icke rekommendera ett konstgjort språk till Nationernas förbunds prövning.»

Utskottet vill i detta sammanhang upplysa därom, att världsspraksfrågan sedan nämnda tidpunkt icke varit föremål för Nationernas förbunds prövning.

Första kammarens första tillfälliga utskott hemställde i sitt utlåtande, nr 5, att motionen icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

I en vid utskottets utlåtande fogad reservation hemställdes emellertid, att första kammaren ville för sin del besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes taga initiativ till en internationell överläggning om antagande genom internationell överenskommelse av ett världsspråk samt, därest sådan överenskommelse åvägabringades, ej mindre själv vidtaga än även verksamt främja åtgärder till världsspraksidéns förverkligande.

Första kammaren beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

I den i andra kammaren väckta motionen, II:346, hemställdes, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte hos Nationernas förbund eller annorledes taga initiativ till en förutsättningslös överläggning dels om behovet vid sidan av modersmålet av ett världsspråk, avsett att antagas genom mellanfolklig överenskommelse och inläras i alla världens skolor, samt dels om vilket språk borde upphöjas till världsspråk, antingen ett visst gammalt nationalspråk eller ett nybildat hjälpspråk.

Andra kammarens femte tillfälliga utskott, till vilket denna motion hänvisats, hemställde i utlåtande nr 5, att andra kammaren måtte för sin del besluta, det riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga initiativ till en förutsättningslös internationell överläggning

dels om behovet vid sidan av modersmålet av ett världsspråk, avsett att antagas genom mellanfolklig överenskommelse,

samt dels om vilket språk borde upphöjas till världsspråk.

I en vid utlåtandet fogad reservation hade två av utskottets ledamöter låtit anteckna, att de hemställt, att utskottet måtte avstyrka motionen.

Utskottets hemställan blev av andra kammaren avslagen.

Vid 1928 års riksdag väcktes i frågan två i huvudsak likalydande motio-

ner (I:227 och II:400), däri hemställdes, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga initiativ

1) till en internationell överläggning om genomförande, vid sidan av modersmålen, av ett världsspråk, som inläres i alla världens skolor;

2) till övervägande av frågan att såsom sådant språk antaga esperanto, som vore ett levande, inom de flesta länder talat, lättlärt och logiskt världsspråk; samt

3) till övervägande av officiella åtgärder för att stödja den svenska världsspråksrörelsen genom esperantos införande på försök i vissa skolor, åtminstone som frivilligt läroämne, medverkan till utbildning av lärare i språket m. m. dylikt.

Första kammarens första tillfälliga utskott, till vilket motionen I:227 hänvisats, hemställde i utlåtande nr 1, att nämnda motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda. I en vid utlåtandet fogad reservation hemställdes emellertid, att första kammaren ville för sin del besluta, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande de linjer, efter vilka arbetet för världsspråkstankens förverkligande borde bedrivas. Första kammaren beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Andra kammarens femte tillfälliga utskott, till vilket motionen II:400 hänvisats, hemställde i utlåtande nr 3, att andra kammaren måtte för sin del besluta, det riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga initiativ till en förutsättningslös internationell överläggning:

dels om behovet vid sidan av modersmålet av ett världsspråk, avsett att antagas genom mellanfolklig överenskommelse

och *dels* överväga frågan att såsom sådant språk antaga hjälpspråket esperanto.

Denna utskottets hemställan blev emellertid av andra kammaren avslagen.

Vid 1929 års riksdag hemställde herr *Lindhagen* i en inom första kammaren väckt motion, nr 208, att Kungl. Maj:t måtte, för möjliggörandet av en nationell rättsordning, taga initiativ till:

1) en internationell överenskommelse om genomförandet vid sidan av modersmålen av ett världsspråk, som inläres i alla världens skolor;

2) detta språks byggande på världsspråket esperanto;

3) esperantos användning under övergångstiden såsom kongressspråk vid sidan av ett eller flera nationalspråk;

4) esperantos införande på försök i vissa skolor åtminstone som frivilligt lärolämne.

Första kammarens första tillfälliga utskott hemställde i sitt över motionen avgivna utlåtande nr 2, att motionen icke måtte till någon åtgärd föranleda och första kammaren biföll sitt utskotts hemställan.

I en inom andra kammaren vid 1929 års riksdag väckt motion, nr 337, framställdes i huvudsak samma yrkande som i nyssnämnda motion nr 208. Den i andra kammaren väckta motionen avstyrktes av sistnämnda kammarens första tillfälliga utskott (utlåtande nr 1). Reservation hade anförts av fru Nordgren. Andra kammaren avsåg motionen.

Såsom ovan nämnts har Nationernas förbund tidigare fått mottaga ett flertal petitioner om införandet av ett internationellt hjälpspråk, utan att likväl några positiva resultat uppnåtts. Senast var denna fråga på sätt i historiken omförmälts föremål för behandling därstädes år 1923. I betraktande av att särskilt från de stora kulturnationerna någon redbogenhet att medverka till frågans lösning icke för närvarande torde vara att förvänta, läser ett svenskt regeringsinitiativ i syfte att genom internationella överenskommelser åstadkomma ett världsspråk icke hava någon utsikt att på sätt motionären tänkt sig bidra till en lösning av ifrågavarande spörsmål.

Utskottet.

Vid sådant förhållande och då riksdagen såsom av historiken framgår så sent som år 1929 avvisat då framställda förslag om ett svenskt regeringsinitiativ till en internationell överenskommelse om genomförandet av ett världsspråk, anser sig utskottet böra hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 februari 1931.

På utskottets vägnar:

RUBEN WAGNSSON.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Wagnsson, Tamm, Sandegård, Boberg, Andersson, Karl Andreas*, Wikström, Andersson, Per**, och *Johansson, Karl A.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.